

'Je kunt je afvragen: wie is verdwaald?'

Thomas Borggrefe in een toneelstuk over dementie

Een man danst met een jas. Hij is ervan overtuigd dat het zijn onlangs overleden geliefde is. Dan komt zijn zoon binnen. Wat sta je nou met die jas te dansen?

Alsof hij op het podium staat schetst de acteur en geestelijk verzorger Thomas Borggrefe dit fragment uit Fuik, een voorstelling over dementie.

De voorstelling staat in het teken van het project over dementerenden 'Van levensverhaal tot levensboek' en is maandag te zien in Huizen. Daarnaast vertolkt Borggrefe de voorstelling deze maand voor het eerst in zijn vaderland Duitsland.

In deze eenmansact kruipt de acteur in de huid van zowel een dementerende oudere als van zijn zoon. „Je kunt je afvragen: wie is verdwaald?“, zegt Borggrefe. Borggrefe nam 25 jaar geleden afscheid van zijn grootvader toen hij dement werd en naar een tehuis moest. „Ik heb hem nooit bezocht, daar was ik bang voor. Het waren andere tijden. Mensen werden toen nog weggestopt in de psychiatrie.“ Vanaf dat moment is Borggrefe zich steeds meer bezig gaan houden met het verschijnsel 'dementie'. „Dementerende is een pijnlijk, maar fascinerend proces. Het is boeiend om te onderzoeken wat er zich in het hoofd van zo iemand afspeelt.“

Na zijn studie theologie volgde Borggrefe een theateropleiding Amsterdam. Daarnaast werkt hij sinds veertien jaar in een verzorgingstehuis. Tijdens zijn werk als geestelijk verzorger, schreef hij dagboeken waarin hij zijn belevin-

Thomas Borggrefe in Fuik. Foto: PR

gen van dag tot dag opschreef. Met de hulp van een aantal theatergoeroes als Titus Tiel Groenste-

ge en George Groot werden deze verhalen uitgewerkt tot het toneelstuk Fuik.

Voor de acteur en verzorger is er een duidelijke parallel te trekken tussen zijn twee beroepen. „Mijn werk in het verzorgingstehuis bestaat uit het zich inleven in een persoon. Dat doe ik met acteren ook. Je moet je verplaatsten in iemand, je laten meevoeren.“ Met het toneelstuk hoopt Borggrefe familie en vrienden van dementerenden een opening te geven in het accepteren van hun dierbaren. „Mensen houden vaak afstand. Ik wil hen aanmoedigen om contact te maken. Je blijft toeschouwer of je verbindt je met het proces en probeert in iemands binnenwereld te komen.“ Zo praat de acteur na afloop van de voorstelling met het publiek. „Ik krijg veel ontroerde reacties, mensen herkennen de situatie en praten erover, dat is goed“.

Met het maken van geluiden en door aan te raken zoekt Borggrefe contact met dementerenden. „Je moet heel creatief zijn om hen te bereiken. Gewoon naar iemand kijken is niet genoeg. Verwanten nemen vaak afscheid op het moment dat iemand naar een tehuis gaat en zeggen 'het is mijn vader niet meer.'“ Terwijl contact met bekenden juist zo belangrijk voor de dementerende persoon is, meent Borggrefe: „Ik geloof erin dat iemand tot het laatste moment iets herkent van zijn omgeving. Of het nu een geur, een geluid of een beweging is.“

MARINA TER WOORT